

## Voorwoord

---

Als je gezonde kind rond zijn achttiende ineens in de war raakt, psychotisch en ziek wordt, dan is dat verbijsterend. Maar dat je kind dan ten gevolge van zijn wanen door buitensporig gedrag in aanraking met politie en justitie komt en achter de tralies belandt, dat is onaanvaardbaar. Als moeder van een patiënt en na vijf jaar ervaring als humanistisch geestelijk raadsvrouw in de FOBA (Forensische Observatie- en Begeleidingsafdeling) van de Penitentiaire Inrichting Over-Amstel, beter bekend als de Bijlmerba-jes, weet ik dat het anders kan.

Ypsilon, de vereniging van familieleden en naastbetrokkenen, wordt te vaak geconfronteerd met deze dubbele ellende. De familieleden voelen elke keer een steek in hun hart als er op tv, radio of in de pers een kreet komt over iemand met schizofrenie. Veel mensen die in de forensische psychiatrie verblijven, lijden aan schizofrenie.

Afgezien van het onnodige verdriet dat de familieleden van psychiatrische patiënten ondervinden, is het onrecht dat de patiënt wordt aangedaan onacceptabel. Hij/zij is ziek en heeft recht op passende medische zorg. Er is veel onwetendheid over de te nemen beslissingen bij iemand die in een psychose is geraakt. Zo is het verstandig om bij behoefte aan contact met de politie tijdens een agressieve uiting van een patiënt daar een melding van te doen, en geen aangifte. Dat laatste gebeurt nog teveel. Bij een melding komt hij in de GGZ terecht, maar bij een aangifte bij de politie. Eigenlijk is de politie of de huisarts verantwoordelijk voor de juiste aanpak. Hoe kan een gezin dat voor het eerst kennis maakt met een psychose, weet hebben van het verschil in effect en de fatale gevolgen van een verkeerde handeling?

Een psychose is een heel specialistisch symptoom en eigenlijk alleen te bevatten als je langere tijd met een patiënt hebt meegeleefd.

Het bewijs dat het beter kan blijkt uit het gegeven dat in de ene regio relatief minder mensen achter de tralies terechtkomen dan in een andere regio.

Dit boek is een breekijzer voor een deskundiger behandeling van mensen die psychotisch zijn geworden, en dat is hoog nodig. Het is een verwijt aan de GGZ dat er niet beter geluisterd wordt naar de hulpvragen en de argumenten van de naaste omgeving van deze patiënten.

Het is een verwijt aan de hulpverleners dat zij niet vaker goed hulpverlenerschap plegen en ingrijpen op een manier die de wet toestaat. Het is onbegrijpelijk dat de specialisten in deze materie, hoogopgeleide psychiaters, de zorg voor hun patiënten in teveel gevallen af laten hangen van politieke

beslissingen. De BOPZ (Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen) is een wet die uit Den Haag komt, ver van de praktijk vandaan.

De mensen die in de forensische psychiatrie zitten, zijn meestal zeer kwetsbare mensen. Maar wie zijn zij en in hoeverre zijn ze zich bewust van hetgeen ze gedaan hebben? Wat is hun achtergrond, hoe heeft hun leven er tot nu toe uitgezien? Hoe is het voor hun familieleden om te leven met de wetenschap dat je kind, broer of zus gezien wordt als een gevaarlijke crimineel? Hoe is het voor ouders als jouw kind je aanziet voor de 'duivel' en je aanvalt? Hoe ga je ermee om als je kind je dood wil maken?

In dit boek zal het gaan om de vragen als: was deze detentie te voorkomen? Welke zorg was er voorafgaand aan de detentie? Is er een penitentiaire inrichting een goede plek voor deze groep gedetineerden? Welke zorg wordt er geboden tijdens de detentie? Hoe is de nazorg? Waar zijn misstappen gemaakt?

Ik ben blij dat Cornelia van Well haar talenten wil inzetten voor dit belangrijke en actuele onderwerp. Zij is ook de auteur van *Diagnose schizofrenie, vijftien levensverhalen van familieleden*, en ze is zelf naastbetrokkene. Ik hoop dan ook van ganser harte dat dit boek zal leiden tot vermindering van het aantal psychotische mensen achter de tralies. Dat het zal bijdragen aan hun recht op behandeling tijdens het wachten op de opname in een forensisch psychiatrische kliniek. De wachttijd is soms twee jaar. Ik wens dit boek een uitgebreide lezerskring toe uit alle hoeken van de samenleving. Het onderwerp verdient het.

Grietje Santing, oud-voorzitter vereniging Ypsilon<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Ypsilon is de vereniging voor familieleden van mensen met schizofrenie of een psychose [www.ypsilon.org](http://www.ypsilon.org).